

KSeF

Zasady wystawiania faktur

- Jak prawidłowo wystawiać i rozliczać faktury w KSeF
- Kiedy faktury mogą być wystawiane lub doręczane poza KSeF
- Jak przebiega odbiór i obsługa faktur w KSeF
- Jak zorganizować obieg faktur z KSeF, integrację z systemami informatycznymi i automatyzację procesów

Przejdź na sklep.infor.pl

Wstęp

Wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur (dalej również jako KSeF) stanowi jedną z najbardziej przełomowych zmian w polskim systemie rozliczeń podatkowych ostatnich lat. KSeF nie jest wyłącznie narzędziem informatycznym służącym do wystawiania faktur w formie ustrukturyzowanej. To nowy model obiegu dokumentów, który wpływa na sposób dokumentowania transakcji, moment powstania obowiązku podatkowego, rozliczanie podatku VAT, organizację pracy działów księgowych oraz odpowiedzialność podatników i ich pełnomocników. Zmiana ta dotyczy dużych podmiotów gospodarczych, jak i mikroprzedsiębiorców, biur rachunkowych, doradców podatkowych oraz osoby odpowiedzialne za systemy finansowo-księgowe.

Praktyka pokazuje, że samo wystawienie faktury w KSeF jest jedynie początkiem procesu. Kluczowe znaczenie ma jej prawidłowe rozliczenie – ustalenie daty wystawienia i otrzymania, momentu powstania obowiązku podatkowego, właściwego ujęcia w ewidencjach VAT i księgach rachunkowych, a także obsługa faktur korygujących, zaliczkowych, wystawianych w trybach szczególnych czy doręczanych poza systemem. KSeF wprowadza również nowe pojęcia, takie jak statusy techniczne plików XML, numery identyfikujące faktury w systemie, kody QR czy mechanizmy zgłaszania nadużyć, które wymagają od podatników nie tylko znajomości przepisów, ale również zrozumienia logiki działania systemu.

Celem niniejszej publikacji jest kompleksowe omówienie zasad rozliczania faktur w KSeF – od momentu ich wystawienia lub otrzymania, przez analizę skutków podatkowych, aż po praktyczne aspekty księgowe i ewidencyjne. Publikacja łączy perspektywę prawnopodatkową z podejściem praktycznym, opartym na aktualnych przepisach ustawy o VAT, aktach wykonawczych, objaśnieniach Ministerstwa Finansów oraz doświadczeniach wynikających z pracy z systemem KSeF. Szczególny nacisk położono na sytuacje problemowe i graniczne, które w praktyce budzą największą wątpliwość.

Książka została przygotowana z myślą o podatnikach, księgowych, doradcach podatkowych, biegłych rewidentach oraz wszystkich osobach zaangażowanych w proces rozliczania faktur. Jej celem jest nie tylko uporządkowanie wiedzy, ale przede wszystkim dostarczenie narzędzi pozwalających bezpiecznie i świadomie funkcjonować w realiach obowiązkowego KSeF. Mamy nadzieję, że publikacja ta stanie się praktycznym przewodnikiem po nowych zasadach rozliczeń oraz wsparciem w codziennej pracy z fakturami ustrukturyzowanymi.

1. Wystawianie faktur w KSeF

Z dniem 1 lutego 2026 r. wystawianie faktur w Krajowym Systemie e-Faktur stało się obowiązkowe dla podatników VAT.

W pierwszym etapie obowiązek ten objął największych podatników (od 1 lutego 2026 r.), natomiast od 1 kwietnia 2026 r. zostanie rozszerzony na pozostałych podatników VAT, z uwzględnieniem ustawowych wyjątków.

W ramach KSeF podatnicy będą wystawiać wyłącznie faktury ustrukturyzowane, mające postać plików XML. Faktura wystawiona w KSeF to dokument:

- sporządzany zgodnie ze strukturą logiczną FA(3),
- wystawiany i udostępniany nabywcy za pośrednictwem KSeF,
- oznaczony unikalnym numerem identyfikującym nadanym przez KSeF.

1.1. Obowiązek wystawiania faktur

Zanim zostaną omówione szczegółowe zasady wystawiania faktur w KSeF, konieczne jest przedstawienie ogólnych reguł dotyczących obowiązku wystawiania faktur w podatku VAT. Podrozdział ten ma na celu wyjaśnienie, na czym polega obowiązek fakturowania oraz jakie znaczenie mają podstawowe pojęcia związane z tym obowiązkiem, w szczególności pojęcie faktury, faktury elektronicznej oraz faktury ustrukturyzowanej. Pozwoli to lepiej zrozumieć istotę zmian wprowadzanych wraz z obowiązkowym KSeF i ich wpływ na praktykę rozliczeń podatkowych.

Ustawa o podatku od towarów i usług posługuje się kilkoma odrębnymi, choć powiązаныmi ze sobą pojęciami dotyczącymi fakturowania. Ich prawidłowe rozróżnienie ma istotne znaczenie praktyczne, zwłaszcza w kontekście obowiązkowego

wdrożenia Krajowego Systemu e-Faktur. W art. 2 pkt 31, 32 i 32a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.), dalej jako: ustawa o VAT, zdefiniowano bowiem trzy rodzaje faktur:

- faktura,
- faktura elektroniczna,
- faktura ustrukturyzowana.

1.1.1. Faktura jako podstawowy dokument rozliczeniowy

Pojęcie faktury ma charakter najszerszy. Obejmuje ono zarówno dokumenty sporządzane w tradycyjnej formie papierowej, jak i dokumenty wystawiane w postaci elektronicznej, o ile zawierają dane wymagane przepisami ustawy o VAT oraz aktami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie. Kluczowe znaczenie ma zatem zakres danych, a nie sama forma dokumentu.

Faktura pełni funkcję podstawowego dokumentu potwierdzającego dokonanie czynności opodatkowanej, stanowiąc jednocześnie podstawę do rozliczenia podatku należnego po stronie sprzedawcy oraz – co do zasady – podatku naliczonego po stronie nabywcy.

1.1.2. Faktura elektroniczna – znaczenie formy, nie systemu

Węższym pojęciem jest faktura elektroniczna, przez którą rozumie się fakturę wystawioną i otrzymaną w dowolnym formacie elektronicznym. Ustawodawca nie ogranicza przy tym katalogu dopuszczalnych formatów – mogą to być m.in. pliki PDF, XML, EDI czy inne formaty elektroniczne, o ile dokument spełnia wymogi formalne określone przepisami.

Istotne jest, że samo wystawienie faktury w formacie elektronicznym nie przesądza jeszcze o jej związku z KSeF. Faktura elektroniczna może funkcjonować całkowicie poza tym systemem, np. w obrocie B2C lub w okresach, w których KSeF nie ma zastosowania do danej czynności.

1.1.2.1. Faktura elektroniczna w praktyce obrotu gospodarczego – stanowisko organów podatkowych

Pojęcie faktury elektronicznej, choć zdefiniowane w ustawie o VAT w sposób syntetyczny, przez wiele lat budziło wątpliwości praktyczne, zwłaszcza w zakresie momentu jej „wydania” nabywcy oraz dopuszczalnych sposobów jej doręczania. Istotnym punktem odniesienia w tym zakresie pozostaje interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 11 września 2019 r. (sygn. 0113-KD IPT1-3.4012.432.2019.1.ALN), która w sposób jednoznaczny potwierdziła szerokie rozumienie faktury elektronicznej oraz neutralność technologiczną przepisów VAT.

Format elektroniczny a skuteczność wystawienia faktury

We wspomnianej interpretacji indywidualnej (sygn. 0113-KD IPT1-3.4012.432.2019.1.ALN) organ podatkowy jednoznacznie wskazał, że faktura elektroniczna może być wystawiona i otrzymana w dowolnym formacie elektronicznym, w tym również jako plik PDF przesyłany drogą mailową. Kluczowe znaczenie ma fakt, że dokument:

- zawiera wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy o VAT,
- w momencie wystawienia i otrzymania funkcjonuje wyłącznie w formie elektronicznej,
- został udostępniony nabywcy w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią.

Organ podkreślił przy tym, że rodzaj formatu elektronicznego pozostaje bez znaczenia prawnego, o ile spełnione są wskazane wyżej warunki. Oznacza to, że faktura elektroniczna nie musi mieć postaci ustrukturyzowanej (np. PDF czy XML), aby wywoływać skutki podatkowe.

„Wydanie” faktury elektronicznej a brak formy papierowej

Szczególnie istotnym elementem interpretacji jest odniesienie się do pojęcia „wydania” faktury nabywcy. Przepisy nie definiują tego pojęcia wprost, co w praktyce prowadziło do sporów, czy wydanie faktury zawsze musi wiązać się z przekazaniem dokumentu w formie materialnej.

Dyrektor KIS wskazał, że w przypadku faktur elektronicznych wydanie faktury następuje poprzez jej udostępnienie nabywcy w uzgodnionej formie elektronicznej, w szczególności poprzez przesłanie jej na wskazany adres e-mail. Sam fakt, że dokument nie został wydrukowany i fizycznie wręczony nabywcy, pozostaje bez znaczenia dla oceny prawdziwości jego wydania.

W interpretacji zaakcentowano również, że pojęcie „wydać” należy rozumieć jako „dać” lub „przydzielić” dokument nabywcy, a zatem zapewnić mu realny dostęp do faktury. W kontekście elektronicznym warunek ten zostaje spełniony z chwilą skutecznego przesłania faktury w formacie elektronicznym.

Zgoda nabywcy jako warunek stosowania faktur elektronicznych

Organ podatkowy jednoznacznie potwierdził, że stosowanie faktur elektronicznych wymaga akceptacji odbiorcy, zgodnie z art. 106n ustawy o VAT. Co istotne, zgoda ta nie musi mieć formy odrębnego oświadczenia – może zostać wyrażona w sposób dorozumiany, np. poprzez zaakceptowanie regulaminu usługi, w którym przewidziano przesyłanie faktur w formie elektronicznej.

W analizowanym stanie faktycznym zgoda nabywcy była wyrażana poprzez akceptację regulaminu aplikacji mobilnej oraz wskazanie adresu e-mail, na który miały być przesyłane faktury. Zdaniem organu taka forma spełnia ustawowe wymogi i pozwala na skuteczne stosowanie faktur elektronicznych w obrocie gospodarczym.

Znaczenie interpretacji dla praktyki i dalszych zmian systemowych

Interpretacja z 11 września 2019 r. ma istotne znaczenie nie tylko historyczne, lecz także systemowe. Potwierdza ona bowiem, że ustawodawca już na etapie „przed KSeF” przyjmował technologiczną neutralność faktury elektronicznej, dopuszczając szerokie spektrum rozwiązań informatycznych.

W tym kontekście faktura ustrukturyzowana funkcjonująca w Krajowym Systemie e-Faktur stanowi kolejny etap ewolucji faktury elektronicznej, a nie całkowicie nową instytucję. Z perspektywy podatnika oznacza to, że wiele zasad wypracowanych na gruncie faktur elektronicznych (zgoda odbiorcy, brak wymogu formy papierowej, elektroniczne „wydanie” dokumentu) zachowuje aktualność również w realiach KSeF, choć w zmodyfikowanej, systemowej formule.

1.1.3. Faktura ustrukturyzowana – nowa kategoria w systemie VAT

Szczególnym rodzajem faktury elektronicznej jest faktura ustrukturyzowana. Jest to faktura wystawiona przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, zgodnie z określoną strukturą logiczną, której to fakturze system nadaje unikalny numer identyfikujący.

Numer KSeF pełni funkcję identyfikatora technicznego faktury w systemie i ma fundamentalne znaczenie m.in. dla:

- uznania faktury za wystawioną,
- prawidłowego ujęcia dokumentu w ewidencjach podatkowych oraz plikach JPK,
- procesów kontroli i weryfikacji dokonywanych przez organy podatkowe.

W praktyce oznacza to, że nie każda faktura elektroniczna jest fakturą ustrukturyzowaną, natomiast każda faktura ustrukturyzowana stanowi jednocześnie fakturę elektroniczną w rozumieniu ustawy o VAT.

1.1.4. Obowiązek wystawiania faktury

Artykuł 106b ustawy o VAT określa, w jakich sytuacjach podatnik jest zobowiązany do wystawienia faktury. Faktura stanowi podstawowy dokument w obrocie gospodarczym – potwierdza dokonanie sprzedaży towarów lub wykonanie usług oraz jest kluczowym elementem rozliczeń podatku VAT. Przepis ten rozróżnia trzy zasadnicze kategorie sytuacji, w których:

- podatnik ma obowiązek wystawienia faktury „z urzędu”,
- obowiązek wystawienia faktury nie występuje,
- faktura musi zostać wystawiona na żądanie nabywcy.

11.4.1. Obowiązek wystawienia faktury z urzędu

Podatnik jest zobowiązany do udokumentowania fakturą następujących czynności:

- a) sprzedaży towarów oraz świadczenia usług, o których mowa w art. 106a pkt 2 ustawy o VAT, dokonywanych na rzecz:
 - innego podatnika VAT,
 - podatnika podatku od wartości dodanej,
 - podatnika podatku o podobnym charakterze,
 - osoby prawnej niebędącej podatnikiem;
- b) wewnątrzwspólnotowej sprzedaży towarów na odległość (WSTO), chyba że podatnik korzysta z procedury szczególnej OSS;
- c) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (WDT) na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt a;
- d) otrzymania całości lub części zapłaty przed dokonaniem czynności, o których mowa w pkt a i b (zaliczki), z wyjątkiem przypadków, gdy zapłata dotyczy:
 - wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów,
 - czynności, dla których obowiązek podatkowy powstaje na podstawie art. 19a ust. 5 pkt 4,
 - dostaw towarów, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 1b.

W praktyce oznacza to, że podatnik ma obowiązek wystawiać faktury dokumentujące:

- sprzedaż na rzecz podatników VAT (krajowych i unijnych) oraz osób prawnych niebędących podatnikami,
- wewnątrzwspólnotową sprzedaż towarów na odległość (z wyłączeniem OSS),
- wewnątrzwspólnotową dostawę towarów,
- otrzymanie zaliczki przed dokonaniem sprzedaży – z ustawowymi wyjątkami.

Faktury zaliczkowe – wyjątek praktyczny

Jeżeli podatnik otrzyma zaliczkę i zrealizuje dostawę towarów lub usługę w tym samym miesiącu, nie ma obowiązku wystawiania odrębnej faktury zaliczkowej. W takim przypadku wystarczające jest wystawienie jednej faktury końcowej obejmującej całość transakcji.

PRZYKŁAD 1

Polska spółka XYZ sprzedaje towar spółce Y z Niemiec (podatnik VAT UE). Transakcja stanowi wewnątrzwspólnotową dostawę towarów, dlatego faktura musi zostać wystawiona.

PRZYKŁAD 2

Polska spółka XYZ sprzedaje towar spółce Y z Niemiec (VAT UE) i będzie to transakcja wewnątrzwspólnotowej dostawy towaru (tzw. WDT). Przed wysyłką towaru otrzymuje zaliczkę. W tym przypadku spółka XYZ nie ma obowiązku wystawienia faktury zaliczkowej na WDT.

PRZYKŁAD 3

Firma z branży spożywczej otrzymała od klienta – spółki z o.o. – zaliczkę w wysokości 30% na poczet przyszłej usługi remontowej. Podatnik ma obowiązek wystawić fakturę zaliczkową, chyba że usługa zostanie wykonana i rozliczona w tym samym miesiącu – wtedy mógłby wystawić tylko fakturę po wykonaniu usługi (tzw. fakturę końcową).

PRZYKŁAD 4

Podatnik otrzymał zaliczkę 10 czerwca, a usługę wykonał 20 czerwca. Może wystawić jedną fakturę końcową dokumentującą całość transakcji.

Przejdź na sklep.infor.pl

